

Zlatko, asi bude potreba sjednotit u slova jungiansky velke a male pismena, nekde jsem to asi nechala s velkym, jinde s malym. V cestine by to mělo byt s malym.

Hranice zážitku: Jung, procesová práce a kolektivní změna

Rozhovor Luisetty Mudie a Arnolda Mindella

(http://www.aamindell.net/download/process-work/edges_of_experience.htm)

Rozhovor Luisetty Mudie z Londýna z Online Jungian Newspaper, CG Jung PAGE, <http://www.cgjungpage.org/content/view/587/28> pod titulkem:

Tento rok má IAAP Congress v Barceloně název "Hranice zážitku: paměť a vývoj / vynoření se / objev". Bývalý tréninkový analytik z Curychu Arnold Mindell vyvinul sofistikovanou fenomenologii hranice, když vyvíjel procesorientovanou psychologii také známou jako procesová práce. Jeho práce ho převedla přes hranici jungiánského světa, i přesto, že z něj vychází. Luisetta Mudie se ho zeptala na pohled z druhé strany.

LM: Mohl byste nám říct něco o zážitcích s hranicí v čase, když jste přecházel z jungiánského světa a začal pracovat na vlastním psychologickém přístupu?

AM: Podle mé zkušenosti jsem nikdy přímo "neopustil" jungiánský svět, ale jen přidával to, co už bylo známé. Na počátku osmdesátých let pro mě bylo hranicí objevování zážitků těla a chronických symptomů v čase, kdy se většina lidí stále obávala, že tělesné zážitky mohou způsobit ztrátu kontroly nad nimi samými. Moje největší hranice byla jednoduše opustit svou "židli", vstát z chronického sezení v židli a zkoumat hlouběji tělesné zážitky.

Další moje velká hranice byla přestat pracovat jen s jednotlivci a rozvíjet práci s dvojicemi, rodinami a dokonce i s většími skupinami, i přes Jungovo varování, že ve větších skupinách lidé trpí snížením mentální úrovně. Měl samozřejmě pravdu, ale to bylo to, co mě zaujalo; nevědomí a snový proces ve skupinách.

LM: Která hranice byla osobní a která kolektivní?

AM: Všechny naše hranice jsou "hranice" našeho procesu z části proto, protože jsou osobní, a z části proto, že jsou kolektivní. Vždy není možné tyto dvě části rozlišovat; z části se bojíme jít hlouběji do neznáma proto, že hodně věcí zůstává neznámých díky společenským předpoklům.

LM: Co se stane, když člověk dosáhne kolektivní hranice a pokusí se vzít společnost s sebou? Stalo se vám to? Jaký byl výsledek?

AM: Analytici vždy věděli, že když jeden člověk překoná svou osobní hranici a osobnostně roste, má to i svůj společenský aspekt. Když si srovnáte něco ve svém vlastním životě, znamená to taky, že budete předávat své nové zážitky a zkušenosti ostatním. V mé osobní situaci jsem nejdříve nevěděl, jak vysvětlit nové věci svým kolegům, trvalo mi několik let psát o těch věcech. Výsledek tu stále ještě není.

LM: Řekněte nám o nějakých fenoménech, se kterými jste se setkal okolo těchto jungiánských hranic a svých vlastních zkušeností. Jak se člověk chová, když je na hranici? Jak se chová skupina?

AM: Když se skupina setká s novými věcmi, tak si udržuje svou běžnou identitu a cítí se ohrožená, ledaže by ti, kteří jsou za hranicí, dokázali představit věci snadno srozumitelným způsobem. Až doteď se psychologie vyvíjela pomocí skupin, které se dostaly na hranici, a ustupovaly, čímž vznikaly nové školy. Tohle se stalo mezi Jungem a Freudem a tohle se děje celou dobu. Je to výzva pro nás všechny, abychom v budoucnu pracovali společně, hledali vzory a systémy přesvědčení, se kterými souhlasíme, a pracovali kooperativně jeden s druhým.

LM: Uchováváte si vy nebo jiný procesový pracovník vazby s jungiánským světem? Byl jste někdy pozván jungiánskou organizací, abyste přednášel?

AM: Někteří procesoví pracovníci jsou jungiánští analytici. A přirozeně, mnoho mých klientů jsou jungiáni. Stejně jako časopis *Psychological Perspectives*, který před několika roky zveřejnil interview s mou ženou Amy a mnou. A nedávno vydaná kniha v Německu obsahuje mé komentáře k C.G. Jungovi stejně jako dvanácti dalších jungiánů, často přednáším v jungiánských skupinách atd...

LM: Jung byl někdy označován za šamana, který se zasloužil o nalezení duše ve prospěch moderních lidí Západu... Vy sám označujete šamanismus jako "starobylou sestru" medicíny a psychologie. Vnímáte Jungovu psychologii, jungiánskou analytickou práci a/nebo aktivní imaginaci jako vyloženě šamanské praktiky? Má šamanismus v dnešním světě místo?

AM: I když má celosvětově šamanismus mnoho různých forem a praktik, Jung by měl být určitě považován za šamana kvůli jeho "nalezení duše", jak jste uvedla. Analytická práce a jakákoliv jiná práce, která se snaží uvědomit si snový proces, je vyloženě šamanská. Dnešní psychologie rozvíjejí nové formy šamanismu.

LM: Wolfgang Giegerich rozhněval postjungiánský svět svým argumentem, že dělení na jedince a společnost je hluboké vyhýbání se psychologickému úkolu, který je nyní více ve světě než v jedinci. Co se stane, když někdo řekne člověku, který možná prošel hlubokým léčivým procesem a skončil na jungiánské stezce, že jeho individualizace je pro další práci irelevantní? Jak by asi takový člověk reagoval? Co by dělal někdo, kdo se zajímá o duše jedinců, skupin a celého světa? Co by dělal procesový pracovník?

AM: Neznám práci Giegericha, ale vím, že práce na sobě samém je jádro procesu, který má pomoci celému světu. Svět je jednak skutečná vnější událost, kde jsme my všichni se svou maximální odlišností, ale je to také nelokální pole plné našich snových obrazů a jemných zážitků. Neexistuje žádný způsob, jaký by byl správný pro světovou práci. Všechny způsoby a styly jsou potřebné. I ti, kteří jsou povoláni na to, aby pracovali s malými a velkými skupinami a hledali snový proces komunity, jsou zoufale potřební. Je tu potřeba jen malý trénink a rozvíjení stařešínovství, to znamená jedinců, kteří vidí svět nejen jako skutečné vnější fakty, ale jako integraci aspektů jich samých. Jedině potom mohou mít takoví jedinci odvahu a uvědomění potřebné k facilitaci procesů větších skupin a k umožnění lepšího života pro všechny.

LM: Můžete nám říct něco málo o hluboké demokracii a o procesu skupiny? Můžeme si představit jungiánské setkání? Jaké by to bylo zúčastnit se takového setkání? Jaké by například bylo napětí mezi převládajícími regulačními režimy pro psychoterapii a individuálními procesy manifestujícími sami sebe? Myslíte si, že je možné, aby se organizace individualizovala?

AM: Nedokážu si představit, jak by vypadalo jungiánské setkání, můžu to dát dohromady jen s vámi a mnoha dalšími jungiánskými studenty a učiteli. Ale vím, že organizace, které následují své snové procesy, se individualizují; rostou a stávají se více celistvé. Když to nedělají, když nevyzvednou hraniční procesy, tak ztratí svého ducha a eventuelně umřou.

Hluboká demokracie je taková myšlenka, že demokracie je skutečný vnější proces zahrnující jak proces a sny každého člověka, tak Tao lidí, které nemůže být vyřčeno. Napsal jsem několik knih o hluboké demokracii, snad tedy postačí, když tu jednoduše řeknu, že demokracie bez snové úrovně vědomí není sama o sobě schopná uskutečnit sen o tom, aby bylo méně válek nebo aby ve světě panoval mír a porozumění.

LM: Některé jungiánské skupiny pracují na větší odlišnosti, protože si uvědomují, že v mnoha částech světa jungiánští analytici stále patří mezi zaměstnání střední třídy. Jaká je zkušenost procesové práce, která přímo souvisí s tématem odlišnosti? Jsou procesoví pracovníci tak odlišnou větví, jakou jste si přál, aby byli? Jak se skupina stane více proměnlivá ve své identitě?

AM: Procesová práce je mezinárodní organizace v mnoha zemích včetně mnoha různých typů lidí. Nejdříve bych se musel zeptat těch částí organizace, které jsou v Africe, Indii, Japonsku, Rusku, Středním východě atd., jestli si myslí, že skupiny jsou dostatečně odlišné.

Všeobecně si myslím, že povědomí o odlišnosti začíná s tím, co plánujeme udělat. Když část našeho záměru je dosáhnout vyšších ekonomických tříd, potom to, co děláme, musí zahrnovat problematiku peněz, platby, chudoby, rasy, náboženství, sexuální orientace, zdraví atd.

Když se chceme stát více odlišnými, znamená to ze všeho nejdřív dostat se do kontaktu s našimi hraničními procesy. Jak jste zranění kvůli tomu, že svět ignoruje některé vaše části. Jak jste chudí, vyvržení ze společnosti atd. Když tohle nezjistíte, stanete se jednoduše dalším "sladkým" podporovaným jedincem, který se snaží "konat dobro", což ovšem nikdy nefunguje.

Stát se víc odlišným závisí na jedincích, na tom, jaké má jejich skupina uvědomění, záměr a přesah. Nakonec se žádná malá skupina nemůže považovat za úspěšně odlišnou, dokud nenastanou globální změny; více produktivní konflikty a méně válek, více snění a méně zranění okolo odlišných názorů.

Děkuji vám za vaše otázky; procesy které vyvolaly, ne odpovědi, se mi zdají důležité.

LM: Thank you!

Luisetta Mudie je nezávislá novinářka se sídlem ve Velké Británii. Chce se stát kandidátkou tréninku pro Nezávislou skupinu analytických psychologů (IGAP).

Překlad: Jaroslava Kuncířová, Ján Ďuriš 4/2011